

Handläggare
Christin Bjuggren
Telefon: 08 508 08 015

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2017-11-14

För ett tryggare och säkrare Stockholm, Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Maria Mathiasson Laxvik
stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har sammanställt förslag till ett nytt trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad. Programmet är ett stadsövergripande styrdokument som ger en inriktning till stadens samlade trygghets- och säkerhetsarbete. Det föreslagna programmet ger riktningen för att stärka stadens samlade trygghets- och säkerhetsarbete under åren 2018-2021 och klargör mål och ansvarsförhållanden på ett tydligt och strukturerat sätt.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog i april 2013 Trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016. Stadsledningskontoret har nu tagit fram förslag till ett nytt trygghets- och säkerhetsprogram att gälla för tiden 2018-2021. Samtliga nämnder och bolag i Stockholms stad har fått ärendet på remiss. Remissen ska besvaras senast den 1 december 2017.

Ärendet

Förslaget till Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram utgör ett samlingsdokument för en rad planer som enligt lagstiftning ska finnas i en kommun.

Programmet avser att ge en inriktning till stadens samlade trygghets- och säkerhetsarbete och ska lägga grunden till ett samordnat, effektivt och långsiktigt trygghets- och säkerhetsarbete inom staden. Förslaget tar sin utgångspunkt i Vision 2040, ett Stockholm för alla. I programmet utgör individens trygghet och säkerhet kärnan. Allt trygghets- och säkerhetsarbete handlar direkt eller indirekt om att värna de som bor och vistas i Stockholm.

Stadens samtliga nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för genomförandet av trygghets- och säkerhetsprogrammet. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för samordning av frågorna. Det förebyggande arbetet står i fokus då det skapar hållbarhet över tid.

Stadens trygghets- och säkerhetsarbete utgår från de nationella målen för säkerhet och bedrivs för att värna fyra övergripande områden. Genom att värna dessa bidrar arbetet till att uppnå visionen om Stockholm som en social, ekonomiskt, ekologiskt och demokratiskt hållbar stad. De fyra övergripande områdena är:

- Individens trygghet och säkerhet
- Stadens funktionalitet
- Miljö och egendom
- Grundläggande värden

Arbetet inom de fyra övergripande områdena ska bedrivas inom ramen för fem fokusområden:

- Förebygga olyckor
- Förebygga brott
- Förebygga otillåten påverkan och hot och våld mot anställda
- Bygga motståndskraft och krishanteringsförmåga
- Bygga ett gott säkerhetsskydd

Därutöver beskrivs stadens mål, arbetssätt, utveckling och uppföljning för respektive fokusområde under programperioden.

För att bedriva arbetet ansvarar stadsledningskontoret för att kompletterande anvisningar finns som stöd för det praktiska arbetet.

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser förväntas konkretisera och omsätta programmet till den egna verksamhetens uppdrag och

inriktning i ordinarie verksamhetsplanering. Kommunstyrelsen ansvarar för den samlade uppföljningen av programmets olika delar.

Sist i programmet finns grundinformation i form av relaterade styrdokument, definitioner, lagkrav samt en beskrivning av aktörer inom stadens med specifika roller i trygghets- och säkerhetsarbetet.

Ärendets beredning

Förslaget till remissvar har utarbetats inom stadsdelsdirektörens stab i samråd med socialtjänstavdelningen. Ärendet har behandlats av stadsdelsnämndens pensionärsråd den 9 november, rådet för funktionshinderfrågor den 7 november och förvaltningsgruppen den 7 november. Synpunkter framgår av protokollen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Styrning

Förvaltningen anser att det föreslagna programmet ger riktningen för att stärka stadens samlade trygghets- och säkerhetsarbete under åren 2018-2021 och på ett tydligt och strukturerat sätt klargör mål och ansvarsförhållanden.

Programmet ställer, liksom tidigare, krav på att det finns en utsedd säkerhetssamordnare med ansvar för samordningen av trygghets- och säkerhetsarbetet.

I nuvarande trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016 står att nämnder och bolag ska ha en utsedd informationssäkerhetssamordnare. Denna funktion finns inte med i det föreslagna trygghets- och säkerhetsprogrammet. Informationssäkerhet behandlas i sin helhet i stadens digitaliseringsprogram. Här framgår att nämnder och bolag även fortsättningsvis ska ha en utsedd informationssäkerhetssamordnare.

Det nya trygghets- och säkerhetsprogrammet tydliggör mål, prioriteringar och ansvarsfördelning mellan nämnder, bolag och kommunstyrelsen. Relationen mellan fackförvaltningar och stadsdelsförvaltningar skulle med fördel kunna tydliggöras ytterligare i delar av programmet. Ett förtydligande om vilken nämnd som bär ansvar att initiera och driva frågor med gemensamma gränssnitt skulle förbättra förutsättningarna för att nå önskat resultat och undvika att frågor faller mellan stolarna. Ett exempel där relationen tydliggörs är i fokusområde olycksförebyggande där stadsdelsnämnderna föreslås få i uppdrag att svara för samordning inom det geografiska stadsdelsområdet.

Motsvarande förtydligande saknas inom fokusområdet som handlar om brottsförebyggande arbete och krisberedskap.

Systematik och samordning

Förvaltningen håller med om att oavsett sakfråga är systematik i trygghetsarbetet nyckeln till framgång. Därför är det bra att stärkt centralt stöd och samordning föreslås utvecklas av kommunstyrelsen under programperioden. Förvaltningen vill understryka vikten av att kommunstyrelsen samordnar och styr mot ett likställt och likvärdigt trygghets- och säkerhetsarbete över staden genom gemensamma rutiner och arbetssätt där så är möjligt.

Uppföljning

Trygghets- och säkerhetsarbetet gynnas av att programmets mål föreslås följas upp inom ramen för ordinarie verksamhetsstyrning. Det gör arbetet tydligare integrerat med ordinarie verksamhet. Även om respektive nämnd behöver konkretisera och omsätta programmet och anvisningarna till den egna verksamhetens uppdrag, och därmed formulera egna mål och aktiviteter utifrån sin lokala lägesbild, är det av vikt att övergripande mål och indikatorer tas fram av kommunstyrelsen för att kunna jämföra utveckling och få stöd i vilken nivå som förväntas. Uppföljning genom gemensamma indikatorer främjar utveckling och möjlighet att följa upp framsteg eller brister inom staden som helhet.

Lägesbilder

Programmet lyfter fram ett antal risk- och lägesbildrapporter som ska rapporteras av nämnderna till tertialrapport två. Sammantaget ska lägesbilderna ge underlag för styrning och åtgärder. Förutom underlaget i de årliga risk- och sårbarhetsanalyserna (RSA), ska nämnderna upprätta fördjupade lägesbilder avseende olyckor och brott. Rapporteringen av lägesbilder kring olyckor och brott ska enligt förslaget ske parallellt med uppdatering av lägesbild och lokal handlingsplan för arbetet mot våldsbejakande extremism. Det är inte helt tydligt i programmet hur dessa tre lägesbildsrapporteringar sammanfaller eller skiljer sig åt. Lägesbilder tas idag även fram inom ramen för samverkansöverenskommelser med lokalpolisområdena. Ett förtydligande kring utformning, rapporteringsformer och gränssnitt mellan samtliga lägesbilderna vore önskvärt.

Kommunikation

Programmets förslag till stärkt centralt stöd och samordning av kommunikation inom krishantering är positivt. Förvaltningen håller med om vikten av kommunikation som en integrerad del som ska bidra till målen för det förbyggande arbetet och som ett medel vid krishantering. Det föreslagna programmet beskriver behovet av att förstå och förhålla sig till dagens kommunikationsmönster präglad av snabbhet, föränderlighet och transparens.

Förebygga olyckor

Det är bra att programmet specifikt understryker vikten av att verksamheterna ha avbrottsplaner för sina kärnuppdrag.

Förvaltningen vill påtala att stärkt centralt stöd och styrning med gemensamma rutiner och avbrottsplaner för stadsdelsförvaltningarnas kärnuppdrag skulle effektivisera arbetet och höja kvaliteten. Stadsdelsförvaltningarna har i stor utsträckning motsvarande uppdrag och är i behov av samma avbrottsplaner för sina verksamheter inom till exempel elberoende, IT-beroende, sociala verksamhetssystem och nödvattenplaner.

Förebygga brott

Förvaltningen anser att det är positivt att det brottsförebyggande arbetet har fått en mer framträdande roll i programmet och att det framgår att nämnder och bolag ska ha en utsedd funktion för att driva och samordna det brottsförebyggande arbetet.

Förebygga otillåten påverkan och hot och våld mot anställda

Förvaltningen anser att det är positivt att otillåten påverkan lyfts fram som en prioriterad fråga. Ett strategiskt arbete behövs med att värna och förebygga hot och våld mot de medarbetare som arbetar i utsatta verksamheter. Det är bra att programmet föreslår att kommunstyrelsen under programperioden ska genomföra informations- och utbildningsinsatser för stadens medarbetare kring risker för hot, våld eller otillåten påverkan.

Bygga motståndskraft och krishanteringsförmåga

Stadsledningskontoret skriver i sitt tjänsteutlåtande att det finns anledning att fortsätta utveckla rutiner och systematik för tydligare roller internt och i samverkan med externa parter. Vikten av att det utförs understryks av förvaltningen. Prioriterad utveckling under programperioden bör vara gemensam beskrivning av uppdraget och gemensamma arbetsformer. Det krävs också ett förtydligande avseende förväntningarna på stadsdelsnämndernas krisstödare att kunna ta över från socialjouren även utanför arbetstid. Tydlighet

och exakthet skapar förutsättningar för snabbare och effektivare samverkan. Inom krisberedskap bör även en gemensam vokabulär tas fram som kan kommuniceras till externa aktörer som räddningstjänst, polis och landsting. Även detta för att möjliggöra snabb och effektiv samverkan i händelse av kris. Utveckling över programperioden föreslås också vara hur staden, genom gemensam vokabulär och arbetsformer, kan nyttja sin storlek för att bygga upp uthållighet i händelse av kris.

Det är bra att programmet använder begreppet krisstöd. Det kan behöva förtydligas vad som avses, vad krisstöd innefattar för uppdrag. Förslagsvis kan en definition av begreppet ingå i bilaga 1: Definitioner.

Det är viktigt att genom tydlig styrning och gemensamma förhållningsregler på bästa sätt skapa förutsättningar för att ta tillvara resurser och samordna dessa på ett snabbt och effektivt sätt i händelse av kris.

Bilaga

Kommunstyrelsens remiss.